

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih : 3 Kasım 2023
Sayı : 219

Umut AKDOĞAN
Ankara Milletvekili

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

4857 sayılı İş Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve gerekçesi ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Umut AKDOĞAN
Ankara Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	
Esas Komisyon	Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler
Tarih: 8-11-2023	Esas No: 2/1750

TBMM KANUNLAR VE KARARLAR BSK.LIGI
03 Kasım 2023
Numara:

TBMM GENEL EVRAK
03 Kasım 2023
No: 1317949

GENEL GEREKÇE

TÜİK tarafından açıklanan 10 Ekim 2023 tarihinde açıklanan işgücü istatistiklerine göre 2023 yılı Ağustos ayında istihdam edilenlerin sayısı 31 milyon 686 bin kişi, istihdam oranı ise yüzde 48,4 olarak gerçekleşti. İşgücü 34 milyon 909 bin kişi, işgücüne katılım oranı ise yüzde 53,3 olarak gerçekleşti. Bu gelişmeler neticesinde mevsim etkilerinden arındırılmış işsizlik oranı yüzde 9,2 oldu.

10.Kalkınma Planında 2018 yılı için işsizlik oranı hedefi %7,8 olarak belirlenmişken yılsonunda işsizlik oranı %11 seviyesinde gerçekleşmişti. 11.Kalkınma Planında ise işsizlik oranı %9,9 olarak belirlenmiştir, buna karşılık işgücüne katılım oranı hedefi ise %56,4'tür. TÜİK verileri ile hedefler birlikte değerlendirildiğinde her ne kadar işsizlik oranı hedeften daha olumlu bir gerçekleşmiş ise de işgücüne katılımda hedeften 3,1 puan geriye düşülmüştür.

11.Kalkınma Planında 2023 yılı için istihdam oranı hedefi %50,8 iken TÜİK tarafından açıklanan rakamlara göre 2023 Ağustos ayında %48,4 oldu. Burada da 2,4 puan hedeften geriye düşülmüştür.

İşgücü, iktisat yazınında kalkınmanın temel kaynaklarından biri olarak kabul görmektedir. İşgücüne katılımın yüksek oranda sağlanması, hızlı ve sürdürülebilir ekonomik büyüme için temel teşkil edecek işgücü kaynağının oluşturulması anlamına geldiği gibi, sosyal eşitlik için de gereklilik arz etmektedir. Bu nedenle işsizlik oranı ve istihdam oranı kadar önemli bir kavram da işgücüne katılım oranıdır.

İstihdam ve işgücüne katılım oranında hedeflerden geriye düşülmüş olması işsizlikle etkin mücadele edilmediğini de ortaya koymaktadır. DİSK tarafından yapılan araştırmalar ortaya koymaktadır ki Geniş tanımlı işsizlik oranı ile dar tanımlı işsizlik oranı arasındaki puan farkı açılma eğilimini sürdürüyor. Zamana bağlı eksik istihdamda artış ve iş bulma ümidinin kaybedilmesine paralel olarak geniş tanımlı işsizlik oranı artıyor ve dar tanımlı işsizlik ile arasındaki makas açılıyor. Örneğin, Ocak 2019'da dar tanımlı işsizlik yüzde 13,6 iken geniş tanımlı işsizlik yüzde 19,7 olarak gerçekleşmişti. Bu dönemde geniş tanımlı işsizlik dar tanımlı işsizlikten 6,1 puan yüksekti. Temmuz 2023'te ise dar tanımlı işsizlik yüzde 9,4 iken geniş tanımlı işsizlik yüzde 22,7 olarak gerçekleşti. Dar ve geniş işsizlik arasındaki fark bu dönemde 13,3 puan oldu. Dar ve geniş işsizlik arasındaki makasın bu denli açılmasının en önemli nedeni zamana bağlı eksik istihdam sayısı, ümidini kaybedenlerin, iş aramayıp çalışmaya hazır olanların ve iş arayıp işbaşı yapamayacak olanların sayısındaki artıştır. Böylece dar tanımlı işsizlik sınırlı kalırken geniş tanımlı işsizlik arasındaki fark açılmaktadır.

İşsizlikle mücadele için en önemli ilkelerden biri "*Herkesin çalışması için, herkesin daha az çalışması*"dır. Teklif ile bu ilke doğrultusunda haftalık çalışma süresi gelir kaybı olmaksızın 37,5 saate, fazla mesailer için uygulanan yıllık 270 saat sınırı, 90 saate düşürülmektedir. Ayrıca Teklif ile uluslararası çalışma normları doğrultusunda herkese en az bir ay ücretli yıllık izin hakkı tanınmaktadır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1 – 4857 sayılı İş Kanununun 41 inci maddesinin 1 inci fıkrası 2 nci ve 3üncü cümleleri ile 3 üncü fıkrasının 1 inci cümlesi ve 8 inci fıkrasında yapılan değişiklikle haftalık çalışma süresi gelir kaybı olmaksızın 37,5 saate, fazla mesailer için uygulanan yıllık 270 saat sınırı, 90 saate düşürülmektedir.

MADDE 2 – 4857 sayılı Kanunun 53 üncü maddesinin 4 üncü ve 5 inci fıkralarında yapılan değişiklikle uluslararası çalışma normları doğrultusunda herkese en az bir ay ücretli yıllık izin hakkı tanınmakta ve buna bağlı olarak kıdeme göre artan izin günü ile on sekiz ve daha küçük yaştaki işçilerle elli ve daha yukarı yaştaki işçilere verilecek yıllık ücretli izin süresi düzenlenmektedir.

MADDE 3 – 4857 sayılı Kanunun 63 üncü maddesinde yapılan değişiklikle çalışma süreleri yeniden düzenlenmekte ve haftalık çalışma süresi otuzyedibuçuk saat olarak ve maden işçileri için günlük çalışma süresi yedi saat olarak düzenlenmektedir.

MADDE 4 – Yürürlük maddesidir.

MADDE 5 – Yürütme maddesidir.

4857 SAYILI İŞ KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN TEKLİFİ

MADDE 1 – 22/5/20023 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanununun 41 inci maddesinin 1 inci fıkrasının 2 nci ve 3üncü cümleleri ile 3 üncü fıkrasının 1 inci cümlesinde geçen “kırkbeş” ibareleri “otuzyedibuçuk” ve 8 inci fıkrasında geçen “ikiyüzyetmiş” ibaresi “doksan” olarak değiştirilmiştir.

MADDE 2 – 4857 sayılı Kanunun 53 üncü maddesinin 4üncü fıkrasının (a) bendinde geçen “ondört” ibaresi “yirmi”, (b) bendinde geçen “yirmi” ibaresi “yirmibeş”, (c) bendinde geçen “yirmialtı” ibaresi “otuz” olarak, son cümlesinde geçen “dörder” ibaresi “beşer” olarak ve 5inci fıkrasında geçen “yirmi” ibaresi “yirmibeş” olarak değiştirilmiştir.

MADDE 3 – 4857 sayılı Kanunun 63 üncü maddesi 1 inci fıkrasının 1inci cümlesinde geçen “kırkbeş” ibaresi “otuzyedibuçuk” olarak, 2 nci cümlesinde geçen “yedibuçuk” ibaresi, “yedi” olarak, “otuzyedibuçuk” ibaresi “otuzbeş” olarak değiştirilmiştir.

MADDE 4 – Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 5 – Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.